

*В. Л. Вороніна, к.е.н, доцент
Д. В. Шелковський, здобувач вищої освіти
А. О. Руденко, здобувачка вищої освіти
Полтавський державний аграрний університет*

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Сучасне підприємство є складною виробничою системою управління, яка потребує комплексного підходу.

Існує кілька особливостей процесу управління малим бізнесом (рис. 1).

Рис. 1. Управління малим бізнесом [1, с. 37].

В сучасних умовах розвитку ринкових відносин існує багато варіантів розвитку малого бізнесу. Такі умови диктують бізнесменам-початківцям відносно непрості правила, які, у свою чергу, мають велику кількість різних нюансів. В одних випадках управління малим бізнесом повністю побудовано на плануванні, в інших – на безпосередньому розвитку та роботі підприємства. Але головною відмінністю управління малим бізнесом вважається висока відповідальність у прийнятті управлінських рішень, що саме собою визначає якість менеджменту фірми, рівень кваліфікації керівників та ефективність. Здійснення такого роду управління веде до підвищення досконалості структури підприємства та виховує професійних керівників.

Управління малим бізнесом, яке орієнтоване на результат, дозволяє оцінити всі можливості менеджера, відчуючи його як керівника і організатора [1, с. 36].

На сьогоднішній день, серед різних стратегій управління підприємством малого бізнесу, найважливішу роль відіграє саме стратегія оперативного управління витратами, що певною мірою продиктовано, окрім усього іншого, ще й складною політичною та економічною ситуацією в країні. Саме цим обумовлено те, що одним із ключових напрямків успішного розвитку та функціонування малого підприємства є формування ефективної системи управління витратами.

Основоположниками в галузі вивчення різних методів та концепцій управління витратами вважаються: Д. Бауерсокс, В. Говіндароджан, О. Голіков., І. Давидович, К. Друрі, Д. Дж. Клос, Н. Миколаєва, М. Портер, Дж. Шанк та інші. При цьому, незважаючи на те, що проблема управління витратами на підприємствах вже досить довго є областю дослідження багатьох сучасних вчених, вона й досі не втратила своєї актуальності.

Кожен підприємець, здійснюючи свою діяльність, прагне, щоб її витрати були корисними та необхідними, пов'язаними з господарським процесом, та приносили йому дохід та прибуток. Неоптимальні витрати повинні бути по можливості виключено або доведено до мінімуму.

Управління витратами на підприємстві малого бізнесу є динамічним процесом, спрямованим на отримання максимального економічного результату організації.

Основними елементами в управлінні витратами на виробництво та реалізацію продукції на малому підприємстві є: прогнозування, планування та нормування витрат, їх облік та калькуляція собівартості продажів, аналіз, контроль та регулювання діяльності. При цьому, управління витратами має здійснюватися покроково, як процес і, для того, щоб побудувати ефективний бізнес необхідно керівнику мати конкретні знання, вміння і навички в галузі управління витратами [3, с. 84].

У процесі управління витратами вирішується безліч завдань, основними з яких є визначення та регулювання цін, оцінка ефективності виробництва, забезпечення режиму економії та збільшення прибутку.

На ефективність управління витратами впливає як матеріально-технічна база підприємства, так й кваліфікація працівників різних рівнів компанії. Адже саме від дій та

кваліфікації фахівців, а також умов праці працівників залежить успішне досягнення цілей компанії з мінімальними витратами [2, с. 175].

Отже, основною метою управління витратами малого підприємства є їх оптимізація. Правильна організація управління витратами дає можливість виявити резерви їх зниження.

Таким чином, менеджмент витрат – це динамічний процес, що включає управлінські дії, метою яких є досягнення високого економічного результату діяльності підприємства. Управління витратами полягає в оптимізації їх суми та рівня, яка забезпечує високі темпи розвитку фінансово-господарської діяльності підприємства і досягнення прогнозованих обсягів прибутку.

Список використаних джерел:

1. Звонар Й. П. Бар'єри на шляху розвитку малого бізнесу в Україні та інструменти їх подолання. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2015. Вип. 15. Ч. 1. С. 36-39.

2. Качмарик Я. Д. Витрати підприємства та шляхи їх оптимізації. *Науковий вісник НЛТУ*. Львів, 2017. С. 174-177.

3. Маркіна І. А., Лень В. В., Шапка В. О. Управління витратами як фактор підвищення економічної безпеки підприємства. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. Харків: ХНТУСГ. 2019. № 3. С. 83-88.